

KVINDER PÅ JAGT

Flere og flere kvinder griber et våben og går på jagt. Med gevær, harpun eller bue og pil. Men hvad driver os? Vi har tegnet et jagtportræt af tre kvinder, som dyrker jagten i flere afskygninger.

AF MARIA BRUUN-SCHMIDT. FOTO: PETER NØRBY.

Vi kvinder har gjort det i mere end 100 år. Gået på jagt. Og selvom vi stadig er i absolut mindretal i jægerstanden, viser tal fra Naturstyrelsen, at flere af os er begyndt at gå på jagt.

– Generelt er interessen for jagt steget inden for de sidste fem år, og vi vurderer, at det fortsætter, siger Lars Thune Andersen, som er sektionsleder i Danmarks Jægerforbund. Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum og Kvindemuseet har gennem et forskningsprojekt set nærmere på årsagen til, at flere kvinder har fået smag for jagten.

– Kvinderne søger, ligesom mændene, primært en naturoplevelse, når de går på jagt. Samtidig betyder fællesskabet også meget for dem, siger Jette Baagøe, som er tidligere direktør ved Jagt- og Skovbrugsmuseet.

Forskningen viser, at den kvindelige jæger op gennem 90'erne typisk var over 50, gift og bosat på landet. Men med tiden har et nyere segment af kvinder under 40 også gjort sit indtog på jagtfeltet.

– De kommer fra byen og har et stort behov for at komme ud i naturen og søge fred fra en stresset hverdag. De synes, det er fantastisk at komme helt tæt på dyrene og den vilde, utæmmede natur, fortæller Jette Baagøe.

Jagt har traditionelt været mændenes domæne, og det er oplagt at spørge, om kvinderne påvirker de maskuline normer, som gennem århundreder har præget jagtudøvelsen.

– Kvinderne prøver ikke at ændre normerne, de underkaster sig dem faktisk.

De kvindelige jægere søger at præstere noget nyt, siger Jette Baagøe.

I bondesamfundet var jagt kun forbeholdt dem, som ejede jord. Og allerede for 100 år siden begyndte overklassens kvinder at gribe et gevær. Den sociale status, der lå i at gå på jagt dengang, er også overført til nutidens jagt.

– Jagt er stadig for de velstillede. Mange kvindelige jægere har en god uddannelse, et godt job – og dertil skal de også have en passende hobby. Det kan meget vel være golf eller jagt, og hertil skal de jo også have det rigtige udstyr og jord at jage på, fortæller Jette Baagøe.

INDLØSTE JAGTTEGN JAGTÅR 2015/16

Aldersgrp.	Kvinder	Mænd	I alt
16-19	293	2.253	2.546
20-29	1.614	13.374	14.988
30-39	1.801	19.675	21.476
40-49	2.495	32.405	34.900
50-59	2.822	3.8711	41.533
60-69	1.463	32.638	34.101
70-79	388	21.463	21.851
80-	36	4.743	4.779
I alt	10.912	165.262	176.174

Kilde: Naturstyrelsen.

A woman with short blonde hair, wearing a grey checkered shirt, a dark quilted vest, and light-colored breeches, stands in a field of tall grass. She is holding a rifle vertically in front of her. A black dog is sitting next to her. The background is a soft-focus landscape with trees and a bright sky. The image is used as a background for the text blocks.

JAGT I TAL

Tal fra Naturstyrelsen fra jagtåret 2015/2016 viser, at blandt de 176.174 aktive jægere i Danmark tegner kvinderne sig for 6,2%.

I 1973 udgjorde de kvindelige jægere 1%, i 2000 var andelen steget til 4% og i 2009 til 5,1%. Tallene dækker over jagt med haglgevær, riffel og bue.

ANNE BERGSTEDT, 37 ÅR.

Bor i Tune mellem Greve og Roskilde. Hun begyndte at gå på jagt for cirka to år siden, fordi hendes kæreste går på jagt. Anne går både på hagl- og riffeljagt.

HAGL- OG RIFFELJÆGEREN

”STEMNINGEN PÅ
EN KVINDEJAGT ER
MERE AFSLAPPET”

Anne Bergstedt nyder naturen og fællesskabet omkring jagten med familien og andre kvinder, som hun oplever som lidt mindre konkurrende end mændene.

For mange år siden overvejede jeg at tage jagttegn. Men jeg kendte ikke nogen, som gik på jagt. Ikke før jeg mødte min kæreste, der tog mig med ud og oplevede det på egen krop. Jeg syntes, det var rigtig spændende, og jeg tog jagttegn så hurtigt, jeg kunne. Det gav mig i første omgang mulighed for at skyde med haglgevær, og ikke længe efter fik jeg riffeltegn. Nu var jeg jo i gang!

– Jeg er med i mit eget lille jagtkonsortium, og så har mine svigerforældre en gård, hvor min kæreste og jeg er så heldige at kunne gå på jagt. Der går maks. en halv time, fra vækkeuret ringer, til vi sidder ude midt i naturen. Det er bare at hoppe i jagttøjet, når uret ringer før solopgang, liste ud og sætte sig med søvn i øjnene og morgenhår.

– Der er bomstille, inden fuglene begynder at synge, og dyrene begynder at røre på sig. Hvis der er et vandhul i nærheden, kan jeg høre ænderne. På marken går der måske en flot fasankok og puster sig op, mens en hare nipper af græsset. Det er skønt at være en del af naturen, der vågner. I begyndelsen skulle jeg lige finde mig til rette med at sidde stille i flere timer, uden der skete noget som helst. Med tiden har jeg fået syn for de små detaljer, og nu nyder jeg at sidde i fuldstændig ro og betragte, hvordan naturen forandrer sig gennem de fire årstider.

– At opleve naturen gør jagt til noget helt særligt for mig. Jeg synes, det er tankevækkende, at der er en hel verden i naturen, som mange mennesker overhovedet ikke oplever. På min svigerfars gård bruger vi mange timer på at plante, så vildtet kan trives. Vi bruger faktisk mere tid på det end på at gå på jagt. Kynikeren vil mene, vi blot vil drage vildtet til for at skyde

det. Men sandheden er, at jeg også bruger meget tid på blot at kigge på vildtet. For mig har det meget stor værdi at sidde og betragte naturen gennem en kikkert i et par timer og så drage hjem – uden at have i sinde at skyde noget.

– Jeg deler interessen for jagt og natur med min kæreste og hans familie. Det er også vigtigt for mig at have mit eget netværk, og det har jeg blandt andet fået i ”Team Tøs”, et netværk for kvindelige jægere. Jeg mener, at kvinder generelt er mere ens i temperamentet i forhold til mænd, og nogle ting er bare rarere at gøre sammen med andre kvinder. Stemningen på en kvindejagt er mere afslappet, og vi behøver ikke præstere på samme måde, som når vi er sammen med mænd. Hvis jeg har skudt et dyr, synes jeg ofte, det er sjovere at lægge det op i facebookgruppen for kvindelige jægere. Så skriver de andre måske: ”Tillykke, hvor ser det ud til at have været en fed oplevelse.”

Hvorimod det ofte i gruppen med mænd kan gå på det negative: ”Den er da ikke stor nok til at blive skudt?”. Jeg har endnu ikke oplevet nogen kvindelige jægere skrive belærende kommentarer.

– Der findes da mænd, som ikke mener, at kvinder skal gå på jagt. Og jeg har da også fået at vide af en ældre mand, jeg mødte på en jagt, at jeg skal passe på, at jeg ikke bliver for selvstændig med jagten. Det synes jeg jo er totalt oldnordisk. Der, hvor jeg oftest går på jagt, er det nyt, at der er en kvinde med. Her er det mere reglen end undtagelsen, at kvinderne står i køkkenet og sørger for jagtfrokosten. Jeg har været med på jagt gennem et par år, så det er o.k. nu.

– Vi laver altid en parade efter jagten, når vi er på fællesjagt. Her lægges vildtet på række, nogle sætter fakler op, andre lægger grangrene, og så ærer man vildtet. Har nogle et jagthorn, spiller de

af respekt for de dyr, som er blevet skudt, og der hersker en vis ro, når vi gennemgår, hvad der er blevet skudt. Ingen træder over vildtet, sådanne regler må man følge. Det er lidt gammeldags, men jeg kan godt lide de traditioner. Fællesjagter afsluttes ofte med en frokost, hvorefter vi runder af, og hver især tager lidt med hjem af det, som er blevet skudt på dagen.

”Det er tankevækkende, at der er en hel verden i naturen, som mange mennesker overhovedet ikke oplever”

BUEJÆGEREN

"DU KOMMER HELT TÆT PÅ DYRET"

Elena Vester har stadig til gode at skyde et dyr med bue og pil, men for hende handler jagten mere om at opleve naturen end at hænge et trofæ op på væggen

Min farfar har gået på jagt, det samme gælder min far. Da jeg var mindre, fik jeg lov at tage med.

Jeg husker, at vi ventede i skydetårnet på, at grisene kom frem, og når jeg faldt om af træthed, sov jeg i en sovepose.

Det var første gang, jeg rigtig blev præ-senteret for jagt.

– Ideen om at skyde med bue og pil, synes jeg, er fed. Her må du maks. være 25 meter fra dyret, hvis du skyder. Med riffel kan du stå 300 m fra dyret og skyde. Fordi du har en kikkert. Og måske gemmer dig oppe i et tårn. Det, synes jeg på nogle punkter, er uetisk, så har dyret jo ingen chance, og jagten sker ikke på fair præmisser. Jeg kan godt lide buejagten, fordi du kommer helt tæt på dyret. Her er tålmodighed en dyd. Sidder du og retter på dit tøj, klasker en myg, klør dig et eller andet sted eller tjekker din telefon, kommer der ingen dyr. De har set dig på laaang afstand. Så jeg sidder og stirrer lige ud i luften. Og venter. Jeg er fuldstændig "klædt ud", når jeg sidder der. Mit jagttøj ligner blade – ikke sådan nogle, der er malet på, men blade lavet af stof. Og så har jeg en maske på hovedet, så jeg kan falde i ét med naturen. Og det virker.

– Det er primært i efteråret, man går på jagt, og her kan du skyde råvildt – både buk og rå – gæs, ræve og fuglevildt. Det er altid rart at komme ud og sidde i naturen. Hvis der slet, slet ikke sker noget, kan det være lidt øv, men så kan det være, der kommer et andepar forbi, jeg kan kigge på, eller måske en mus helt tæt på mine fødder i skovbunden.

– Jeg har faktisk aldrig skudt et dyr med bue og pil. Men jeg vil selvfølgelig rigtig gerne. Chansen har bare ikke været der, og

så skal man tænke over, det er meget, meget sværere at skyde et dyr med bue og pil. Jeg tror også, det er derfor, de fleste nok ville opgive buejagten. Tit ser du jo de her hvide numser hoppe væk. Øv, så kom jeg til at skræmme dem, tænker jeg.

– Jeg har altid været lidt en drengepige, og der skal ske noget! Og det passer måske meget godt med, at jeg går på jagt. Man forbinder jo ofte jagt med noget mandigt. Der er nu heller ikke mange kvinder, der buejager, jeg kender kun én anden kvindelig buejæger, men til gengæld mange andre kvinder, der går på hagl- eller riffeljagt. Samtidig er jeg jo ret ung, jeg er en af Danmarks yngste, kvindelige buejægere. Folk er overraskede, når jeg siger det. "Har du jagttegn?" bliver jeg tit spurgt, og når jeg så svarer ja, kan jeg mærke, at folk synes, at det på en gang er mærkeligt, men også lidt sejt. Samtidig er det dyrt at gå på jagt, så her når SU'en ikke langt. Jeg kan ikke købe så

fancy udstyr, men det, synes jeg heller ikke, er nødvendigt, og så er jeg heldig at blive inviteret med på jagt af min far, men også af andre jægere.

– Buejagt dyrker du oftest alene. Du kan godt tage ud sammen med andre, men så spreder folk sig typisk ud på forskellige områder, så de ikke skræmmer dyrene i jagten. Hvis der så er en, der har heldet med sig, så deler man byttet. Dyret tages med hjem, og det bliver lagt i fryseren. Jeg ser ikke noget godt i at skyde bare for at få et "trofæ", du kan hænge op derhjemme. Kødet på dyrene smager fantastisk og tanken om, at for eksempel råen har levet i naturen, synes jeg er mere etisk at spise end en pakke oksekød fra Netto. Derfor synes jeg også, vi jægere bør skyde de svage dyr først, så vi kan få de stærke til at formere sig. Jeg håber sådan, jeg snart rammer noget, fordi det jo er noget, jeg brænder for.

"Jeg har altid været lidt en drengepige, og der skal ske noget! Og det passer måske meget godt med, at jeg går på jagt"

A woman with long dark hair in a ponytail, wearing a camouflage cap and a dark green sweater, is shown in profile aiming a compound bow. She is standing in a sunlit forest with green foliage in the background. The bow is black with orange accents. The arrow is nocked and pointed towards the left.

JAGT MED BUE OG PIL

Buejægere skal have jagttegn. Herefter skal de op til en særskilt prøve for at få buetegn, som giver tilladelse til at gå på buejagt i fem år.

Ud af de 176.174, som i dag har jagttegn har 2.243 personer tilladelse til at drive buejagt, heraf 70 kvinder, og de udgør altså 3,1% af standen. I foråret 2015 gjaldt det 2,9%.

Buejagt er i Danmark kun tilladt til jagt på rådyr og mindre vildtarter.

Kilde: SVANA, Styrelsen for Vand og Natur, Miljø- og Fødevareministeriet

ELENA VESTER, 19 ÅR.

Bor i Ganløse, hvor hun også jager. Begyndte at buejage, da hun var 17 år og er en af Danmarks yngste, kvindelige buejægere. Elena skyder med compoundbue.

JAGT UNDER VAND

På undervandsjagt fanger du fisk med en harpun eller et håndspyd.

Undervandsjægere skal ikke have jagttegn, men et fisketegn for at gå på harpunjagt. Der er i øjeblikket 300-500 kvinder i Danmark, som har tilladelse til at undervandsjage. Antallet af undervandsjægere i Danmark er estimeret til 10.000, hvoraf kvinderne udgør 3-5%. Antallet har været stigende de seneste 10 år.

Som undervandsjæger er du lystfisker og skal derfor overholde den gældende lovgivning for lystfiskere. Du skal have fisketegn, overholde fredningsbælter og zoner, fredningstider og mindstemål. Og du må ikke sælge din fangst.

*Kilde: Undervandsjæger
Morten Rosenvold
Villadsen,
Undervandsitetet.dk*

MAJBRITT OLSEN, 45 ÅR.

Bor i Køge. Dykkede med iltflaske flere år, inden hun kastede sig over undervandsjagten, som hun har dyrket i 12 år. Har senest deltaget i Nordisk Mesterskab (i august, red.) i Finland. Her deltog hun som den eneste kvinde.

UNDERVANDSJÆGEREN

"NÅR JEG LIGGER I VANDET, ER JEG BARE I NUET"

Konkurrencedelen er noget af det, der tiltaler Majbritt Olsen mest ved undervandsjagten, men en stor del handler også om at slippe hverdagens tankemylder.

Jeg har undervandsjaget i 12 år. Det begyndte med flaskedyk, men ændrede sig, da jeg hørte om undervandsjagter gennem formanden for undervandsjagter i Dansk Sportsdykker Forbund. Han sagde: "Du dukker bare op". Og så har jeg været med lige siden.

– Når jeg undervandsdykker ligger jeg typisk i overfladen med min harpun og kigger ned for at finde en velegnet bund. Én med sten, tangplanter, muslinger eller noget andet, hvor der sandsynligvis er fisk at fange. Ser jeg dét, glider jeg stille ned under vandet, så jeg ikke skræmmer fiskene, og svømmer et stykke over bunden, så jeg har et godt overblik. Jeg leder og kigger. Fiskene kan jo gemme sig bag sten og tangplanter. Får jeg øje på en stor sten, hvori der er en hule, lyser jeg ind og ser, om der står en stor torsk. Gør der det, gibber det næsten i mig. Så er det nu, jeg skal være dygtig – eller heldig – nok til at skyde den med min harpun. Jeg kan godt lide det der med at svømme rundt i vandet, det giver noget frihed. Man ligger for sig selv, man skal ikke forholde sig til en telefon, der ringer, eller mails, man skal svare på. Dykning er den tavse verden. Når jeg ligger derude, er jeg bare i nuet. Jeg går ofte efter fladfisk som skrubber eller pighvar, de er ret lækre. Eller torsk, men de er sværere at finde. Det er meget forskelligt, hvor mange fisk jeg fanger, nogle gange fanger jeg mange, andre gange ingen. Fiskene tager jeg med hjem og spiser. Det er der en ret stor etik omkring. Det er vigtigt at aflive dem, hvis de ikke dør i det øjeblik, du har skudt dem, så lider de ikke. En torsk dør med det samme, hvis du rammer den i nakken. Men det er sværere med fladfiskene,

så der må du mange gange svømme op til overfladen og stikke en kniv i nakken på dem. Så hænger du fisken på en såkaldt swinger, der til forveksling ligner en stor synål. Den trækker du fisken nedover, så du ikke taber den, og så hænger du den fast på din bøjle. Når jeg så kommer ind på land efter endt jagt, gør jeg meget ud af at rense og ordne alle fiskene. Så tager jeg dem med hjem i en køletaske og pakker dem ned i fryseren. Intet må gå til spilde.

– En stor del af undervandsjagt er for mig også konkurrencerne, for jeg er et konkurrencemenneske. Så gælder der forskellige regler, for eksempel at skyde så mange arter som muligt. Jeg har opnået gode placeringer i nogle af konkurrencerne, og det er rigtig sjovt at være med. Nogle gange afholdes der pointjagter, hvor man optjener point, og andre gange er der en guld-, sølv- og bronzemedalje på højkant, som det for eksempel

var tilfældet til Nordiske Mesterskab (i august, red.) i Finland, hvor jeg var med. Næste år er det i Norge, hvor 9-10 danskere gennem pointjagt bliver kvalificeret til at tage af sted. Jeg er ofte den eneste kvinde, der er med, for der er ikke så mange kvinder, der er undervandsjægere. Så alle, jeg dykker med, er mænd. Jeg har egentlig aldrig syntes, det var underligt. Det er bare sådan, det er. Jeg kender dem så godt, og det er altid hyggeligt, når vi tager af sted. Men nogle gange kunne jeg godt tænke mig, der var nogle flere kvinder. Jeg ved ikke, hvorfor det ikke tiltaler dem. Og dog, for det er jo heller ikke nogen særlig feminin eller sexet sport overhovedet. Man kan ikke se smart ud. Når man kommer op, har man dykkerhår, der sidder til alle sider. Og maskeaftryk i ansigtet. Man ligner faktisk en, der har været i vildmarken, og så står man der med dykker-

grejet bagefter, som skal hjem og skylles og med de her fisk, der skal hjem i fryseren. ■

"Man ligger for sig selv, man skal ikke forholde sig til en telefon, der ringer, eller mails, man skal svare på. Dykning er den tavse verden"